

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lutego 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z powództwa T. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł.
przeciwko Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
z udziałem zainteresowanej Spółdzielni Mieszkaniowej w Ł.
o ochronę konkurencji,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 20 lutego 2014 r.,
na skutek skarg kasacyjnych strony pozwanej i strony zainteresowanej od wyroku
Sądu Apelacyjnego
z dnia 18 marca 2013 r.,

- 1) odmawia przyjęcia obu skarg kasacyjnych do rozpoznania,**
- 2) zasądza od pozwanego i od zainteresowanej na rzecz powoda kwoty po 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 18 marca 2013 r., na skutek apelacji wniesionej przez T. Sp. z o.o. z/s w Ł.(powód) od wyroku Sądu Okręgowego w W. z 30 kwietnia 2012 r., zmienił częściowo zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchylił decyzję Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 17 września 2008 r., .../2008 w części umarzającej jako bezprzedmiotowe postępowanie

antymonopolowe wszczęte na wniosek powoda, oddalił powództwo w pozostałym zakresie, zniósł wzajemnie pomiędzy stronami koszty postępowania oraz oddalił apelację w pozostałym zakresie i zniósł wzajemnie koszty postępowania apelacyjnego.

Prezes Urzędu zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną w części, to jest w pkt I.1a) i b) (w zakresie zmiany wyroku Sądu Okręgowego) oraz w pkt I.3 i pkt. III (dotyczących kosztów postępowania przed sądami obu instancji), zarzucając temu wyrokowi naruszenie art. 4 ust. 1-4 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych, art. 46 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze oraz art. 4 pkt 9 i art. 8 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1 i 5 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronę konkurencji i konsumentów.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania Prezes Urzędu powołał się na potrzebę wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie. Prezes Urzędu podnosi, że zachodzi konieczność dokonania wykładni pojęć „koszty związane z eksploatacją nieruchomości” i „eksploatacja i utrzymanie nieruchomości stanowiących mienie spółdzielni”, o których mowa w przepisach art. 4 ust. 1-4 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (j.t. Dz.U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1116 ze zm.) celem rozstrzygnięcia, czy dopuszczalna jest działalność spółdzielni mieszkaniowych polegająca na rozliczaniu wydatków ponoszonych na utrzymanie własnej infrastruktury telekomunikacyjnej w opłatach za eksploatację lokalu. Ponadto Prezes Urzędu powołuje się na potrzebę rozstrzygnięcia, czy podjęcie przez organy spółdzielni mieszkaniowej uchwał w sprawie opłat ponoszonych przez użytkowników lokali w zasobach spółdzielni – ze względu na regulację art. 4 ust. 8 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych – podlega badaniu przez Prezesa Urzędu w postępowaniu antymonopolowym, czy też sprawy te podlegają wyłącznej kontroli sądowej.

Spółdzielnia Mieszkaniowa w Ł.(zainteresowany) zaskarżyła wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną w części, to jest w zakresie pkt I.1.a., I.1.b., I.3. oraz III. Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła naruszenia art. 4 ust. 1-4 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych w związku z art. 49 k.c., art. 4 pkt 9 w związku z art. 8 ust. 1 i 2 uokik z 2000 r.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zainteresowany powołał się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej. W przekonaniu zainteresowanego Sąd Apelacyjny dopuścił się istotnych naruszeń prawa materialnego, dopuszczając możliwość prowadzenia postępowania antymonopolowego w odniesieniu do Spółdzielni, która zaspokajając potrzeby swoich członków, w związku z instalacją i emisją telewizji kablowej i nie czerpiąc z tego tytułu żadnych zysków została uznana za przedsiębiorcę w relacjach z jej członkami. Ponadto, Sąd Apelacyjny błędnie nie uznał infrastruktury telewizji kablowej wybudowanej przez Spółdzielnię za część składową nieruchomości stanowiącej mienie spółdzielni.

Powód w odpowiedziach na obie skargi kasacyjne wniósł o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia ich do rozpoznania oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Obie skargi kasacyjne nie kwalifikowały się do przyjęcia celem ich merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna nie jest zwykłym środkiem zaskarżenia. Jej rozpoznanie następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Stąd w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wśród istotnych wymagań skargi kasacyjnej ustawodawca wymienił obowiązek złożenia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wypełnienie tego wymogu polega na przedstawieniu wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wykaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadnieniu, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek. Na etapie przedsądu, kiedy Sąd Najwyższy podejmuje decyzję o przyjęciu skargi do rozpoznania, ocenie i analizie podlega, obok elementów konstrukcyjnych skargi, tylko wniosek o jej przyjęcie i jego uzasadnienie. Ponadto, mając na względzie, że skarga kasacyjna jest szczególnym środkiem zaskarżenia, realizującym przede wszystkim interes

publiczny polegający na usuwaniu rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz na wspomaganiu rozwoju prawa, uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu, iż takie okoliczności w sprawie zachodzą (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 czerwca 2013 r., III SK 55/12 i powołane tam orzeczenia).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania Prezes Urzędu powołał się na tę przesłankę przedsądu, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. W przypadku powołania się na art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. skarżący ma obowiązek nie tylko określić przepisy wymagające wykładni, ale także wskazać poważne wątpliwości interpretacyjne związane z ich stosowaniem wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości, bądź rozbieżności w orzecznictwie sądów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 17/12 i powołane tam orzecznictwo). Należy przy tym podkreślić, że chodzi o rozbieżności w wykładni, a nie w stosowaniu prawa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 27 września 2012 r., III SK 8/12, LEX 1238131).

W ocenie Sądu Najwyższego w obecnym składzie, artykułowana w skardze Prezesa Urzędu potrzeba rozstrzygnięcia, czy dopuszczalna jest działalność spółdzielni mieszkaniowych polegająca na rozliczaniu wydatków ponoszonych na utrzymanie własnej infrastruktury telekomunikacyjnej w opłatach za eksploatację lokalu oraz czy podjęcie przez organy spółdzielni mieszkaniowej uchwał w sprawie opłat ponoszonych przez użytkowników lokali w zasobach spółdzielni – ze względu na regulację art. 4 ust. 8 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych – podlega badaniu przez Prezesa Urzędu w postępowaniu antymonopolowym nie jest objęta zakresem tej przesłanki przedsądu, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Powyższy problem prawny nie dotyczy wykładni przepisów prawa, lecz co najwyżej ich stosowania przez Prezesa Urzędu lub spółdzielnie mieszkaniowe. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie ujawnia w tym zakresie wątpliwości lub rozbieżności wykładniczych w piśmiennictwie bądź orzecznictwie.

Ponadto, kwestia ewentualnej wykładni pojęć „koszty związane z eksploatacją nieruchomości” i „eksploatacja i utrzymanie nieruchomości stanowiących mienie spółdzielni” celem rozstrzygnięcia problemu, czy dopuszczalna jest działalność spółdzielni mieszkaniowych polegająca na

rozliczaniu wydatków ponoszonych na utrzymanie własnej infrastruktury telekomunikacyjnej w opłatach za eksploatację lokalu, rozmija się z poglądami prawnymi wyrażonymi w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku i nie ma znaczenia dla ewentualnej oceny jego prawidłowości.

Wyrok Sądu Apelacyjnego opiera się na założeniu, zgodnie z którym celem spółdzielni mieszkaniowej jest zaspokajania potrzeb mieszkaniowych członków oraz ich rodzin poprzez dostarczanie członkom samodzielnych lokali mieszkalnych lub domów jednorodzinnych, a także lokali o innym przeznaczeniu. W ramach zaspokajania innych potrzeb członków spółdzielni mieści się dostarczanie programów telewizyjnych drogą telewizji kablowej. Potrzeby takie są jednak zaspokajane w ramach prowadzonej przez spółdzielnię działalności gospodarczej. Działalnością taką jest świadczenie usług telekomunikacyjnych, dlatego wraz z jej rozpoczęciem wybudowana sieć telewizji kablowej przestała być, zdaniem Sądu Apelacyjnego, częścią nieruchomości i weszła w skład przedsiębiorstwa, co potwierdza zaświadczenie o wpisie do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych. Koszty utrzymania sieci jak i koszty związane ze świadczeniem usług telekomunikacyjnych stały się kosztami działalności tego przedsiębiorstwa. Dostarczenie programów telewizyjnych przez spółdzielnię ma charakter działalności rynkowej także w stosunku do odbiorców będących jej członkami. Świadczenie usług odbywa się na podstawie umowy abonamentowej, a nie w oparciu o regulacje prawa spółdzielczego. Uiszczana przez usługobiorców opłata nie jest opłatą związaną z kosztami korzystania z lokalu, aczkolwiek na podstawie uchwały Zebrania Przedstawicieli z dnia 20 maja 2006 r. pobierana jest w ramach opłat za używanie lokali. Jednakże zgodnie ze statutem spółdzielni, koszty związane z korzystaniem z usługi telewizji kablowej nie weszły w skład kosztów związanych z utrzymaniem lokali. Nie są to także koszty związane z utrzymaniem nieruchomości wspólnych. Opłata abonamentowa nie jest opłatą na poczet utrzymania wybudowanej infrastruktury, lecz wynagrodzeniem za dostarczane usługi przez spółdzielnię działającą w charakterze przedsiębiorcy telekomunikacyjnego, a nie spółdzielnię mieszkaniową jako taką. W świetle powyższych zaopatrywań Sądu Apelacyjnego kwestia dopuszczalności rozliczania wydatków ponoszonych na utrzymanie własnej infrastruktury telekomunikacyjnej w

opłatach za eksploatację lokalu nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia tej sprawy. Niezależnie bowiem od tego, czy opłaty takie rozliczane są w ramach opłat eksploatacyjnych, czy też opłat abonamentowych, z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że nie wpływa to na rynkowy charakter działalności spółdzielni.

W odniesieniu do skargi kasacyjnej zainteresowanego Sąd Najwyższy stwierdza z kolei, że uzasadnienie wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania ze względu na oczywistą zasadność nie ujawnia, aby Sąd Apelacyjny dopuścił się w zaskarżonym wyroku ewidentnego, widocznego na pierwszy rzut oka naruszenia przepisów prawa. Tylko takie naruszenie może zaś powodować oczywistą zasadność skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967 i powołane tam orzecznictwo).

Stwierdzając zatem, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia obu skarg kasacyjnych do rozpoznania, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., a w odniesieniu do kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu kasacyjnym na podstawie art. 98 § 3 k.p.c. oraz § 13 ust. 4 w związku z § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, orzekł jak w sentencji.